

на флотитѣ съ разни религиозни и тържественни обряди, и слѣдъ това излизали въ морето, най напредъ легкитѣ, слѣдъ тѣхъ голѣмитѣ и най послѣ товарнитѣ кораби. При десантитѣ измѣквали корабитѣ на брѣга и, ако нуждата изисквала, ограждали ги отъ кѣмъ морето съ стоборъ, а по сухо — съ полски укрѣпленія.

Морскитѣ сражения произлизали по вechето пжти близо до брѣговетѣ, за което и внимателно слѣдили времето на приливитѣ и отливитѣ. Прѣдъ сраженията облекчавали корабитѣ по възможность отъ всичко лишно, свивали платната и отпуцали мачтитѣ, за да не може вѣттра да прѣпятствува на гребението, и се строили въ боенъ рѣдъ. Бойни рѣдове имало разни: обикновенния и по употребителенъ (*acies duplex*) състоялъ въ туй, че флотата се строила въ прави линии, имайки по голѣмитѣ кораби въ 1-а, а по малкитѣ въ 2-а линия, или въ вгнната линия (*acies lunatās falcata*), имайки по голѣмитѣ и по добритѣ кораби по фланговетѣ, или пѣкъ въ испѣкнала линия, имайки този родъ кораби въ върха на джгата или отпрѣдъ, — или въ клѣщи (*forcers*) противъ клинъ, или пѣкъ въ клинъ (*acies cuneata*) противъ клѣщи. Сигналитѣ за бой били щжитѣ, каквито и въ сухопжтнитѣ войски и

дѣйствиа, вдигание червенъ флагъ на преторианския (адмиралския) корабъ, и свирение съ всички трѣби и рокове, каквито имало въ флотата. Слѣдъ туй всичкитѣ гребци и войски на флотата издавали боенъ викъ и пѣяли боенъ химнъ въ честь на Марса или Аполона. Боя се почвалъ съ дѣйствието на метателнитѣ орждия и оржжия; слѣдъ това 1-та линия, поддържана отъ втората, произвеждала нападение на лопатитѣ, при което всѣки корабъ се трудилъ да обезоржжи или да потопи неприятелския чрѣзъ ударъ съ рило-то си въ срѣдата или по край странничната часть на кораба, тѣй щото да го пробий или да строши лопатитѣ му. Слѣдъ това вече се залавяли на абордажъ и влизали въ ржченъ бой на палубитѣ. Въ време на боя хвърляли въ неприятелскитѣ кораби разни запалителни материяли и състави и често употребявали брандеритѣ. Първитѣ отъ тѣхъ били съ особенъ успѣхъ употребѣени отъ Октавияна въ сражението при Акции.

Тѣзи флота, която издържала побѣда, отпразнувала я съ побѣдни викове и музика, а носовитѣ части на всичкитѣ си кораби украсявала съ лаври. Награди за морскитѣ побѣди имало: морски вѣнецъ (*corona navales*), сини знамена и морски триумфъ (*triumphis navalis*).